

Muistio

15.3.2022

VN/4507/2021
VN/4507/2021-MMM-148

MUISTIO – Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) työryhmän 11. kokous

Aika: tiistai 15.3.2022 klo 13.00-16.00

Paikka: Teams

Läsnä: Heikki Granholm (pj), MMM
Satu Rantala, MMM (15.11 alkaen)
Tatu Tornainen, MMM
Marja-Liisa Tapio-Biström, MMM
Birgitta Vainio-Mattila, MMM
Tuomo Kalliokoski, YM (pl. 14.38-14.57)
Riikka Siljander, YM
Saara Jääskeläinen, LVM (pl. 14.00-15.21)
Bettina Lemström, TEM (pl. 14.44-14.50)
Joel Järvinen (siht.), MMM (15.00 asti)
Anna Salminen (siht.), MMM
Sofia Vikfors (siht.), Luke
Tia-Maria Virtanen (siht.), MMM

Kutsutut asiantuntijat:

Kristiina Lång, LUKE (15:20 asti)
Heli Peltola, UEF
Erika Keppola, MMM (14:04 asti)
Reetta Sorsa, MMM
Johanna Vanhatalo, MMM

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirja (kokoukset 9 ja 10)

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Todettiin muutokset työryhmän kokoonpanossa. Työryhmään on nimetty ympäristöministeriön uudeksi varajäseneksi Riikka Siljander. Lisäksi työryhmän jäseniksi on maa- ja metsätalousministeriöstä nimetty Reetta Sorsa ja puheenjohtajaksi 15.3. alkaen Heikki Granholm. On sovittu myös, että maa- ja metsätalousministeriöstä Johanna Vanhatalo osallistuu työryhmän kokouksiin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Hallituskatu 3 A
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.mmm@gov.fi

Hyväksyttiin 9. kokouksen ja 10. kokouksen pöytäkirjat ilman muutoksia.

2. Ilmastopolitiikan valmistelun tilanne

Granholm antoi lyhyen katsauksen ilmastopolitiikan valmistelun tilanteeseen. Valtioneuvoston esitys uudeksi ilmastolaiksi on edennyt eduskuntaan maaliskuun alussa ja valiokuntakuulemiset ovat käynnistymässä. Hallituksen esityksen mukaan maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma tulee osaksi uuden ilmastolain mukaista suunnittelujärjestelmää.

Työ- ja elinkeinoministeriön valmisteleman ilmasto- ja energiastrategian on määrä lähteä lausuntokierrokselle huhtikuussa. Suunnitelmaan tehdään vielä täydentäviä kirjauksia huoltovarmuuden ja energian tuonnin vähentämisen näkökulmasta. Ympäristöministeriön johdolla valmisteltu keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma (KAISU) on saatu valmiiksi. KAISU:n hyväksymisprosessin yhteydessä esiin nostettu tavoite edistää edelleen hiilensidontapörssiä tullaan kirjaamaan näkyvästi osaksi maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa muiden hiilimarkkinatoimien yhteyteen. Pääministeri Marinin johdolla kokoontuva ilmastopolitiikan pyöreä pöytä perehtyy tiistaina 22.3. MISU:un. MISU on tarkoitus esitellä 30.3. ministeriryhmässä ja lähettää lausuntokierrokselle huhtikuun alkupuolella.

Keskustelussa nostettiin esiin kysymys tarpeesta tarkastella toimenpide-ehdotuksia muuttunut geopoliittinen tilanne ja huoltovarmuus huomioiden. Puheenjohtaja korosti, että MISU:un on sovittu kirjattavaksi selkeästi periaate ilmastotoimien toteuttamisesta huoltovarmuutta vaarantamatta ja tätä oli painotettu myös ministerin katsauksessa. Tavoitteena on laatia ilmastokunnianhimoltaan hyvin tavoitteet täyttävä ohjelma ja käynnistää laaja valikoima vaikuttavia toimenpiteitä, joiden määrää ja ajoitusta voidaan tarvittaessa skaalata. Työryhmä keskustelussa tuotiin esiin MISU:n mahdollisuudet myös huoltovarmuuden vahvistamisen näkökulmasta, kuten kivennäismaapeltojen hiiliviljelyn monihyötyisyys. Esiin nostettiin myös tarve pitää selkeästi esillä turvemaiden heterogeenisyyttä ja täsmällistä kohteiden ja toimenpiteiden valintaa. Ilmastotoimia on tarpeen ja mahdollista toteuttaa turvepelloilla ruuantuotantoa vaarantamatta. Turvepelloilla ja suonpohjilla toteutettavilla ilmastotoimilla voidaan myös edistää kotimaisen bioenergian tuotantoa.

3. MISU:n työstäminen

a. Suunnitelman kirjoittamisen yleistilanne

Virtanen antoi lyhyen yleiskatsauksen kirjoitustilanteesta. Luku 1 (Tausta, lähtökohdat ja nykytilanne) on pitkälti kirjoitettu, toimintaympäristökuvauksessa on vielä huomioitava huoltovarmuus. Luku 2 (Tavoitteet ja toimenpiteet) on ollut asiantuntijoiden työstettävänä kuluneella viikolla ja vaatii jatkotyöstä. Luku 3 (Toimeenpano ja seuranta) vaatii työstöä ja luvun 4 (Suunnitelman vaikutuksien arviointi) kirjoitustyö on käynnistettävä ja lukua täydennettävä SOVA-laskelmilla, jotka tarkentuvat maaliskuun aikana. Asiantuntijoiden tavoiteaikatauluksi kirjoitukselle oli asetettu 23.3. mennessä, mutta puheenjohtaja totesi, että tätä on syytä kiirehtiä ja tulevien kahden viikon voi ennakoita vaativan työryhmältä venymistä kirjoittamisen suhteen. Päätettiin laittaa MISU-luonnos Tiimeriin koko työryhmän edelleen työstettäväksi viikon 12 alussa, jotta työryhmän kommentointiin on mahdollisuus vielä ennen suunnitelman käsittelyä ministeriryhmässä 30.3.

b. Toimenpiteiden kuvausten viimeistely

Työryhmä kävi läpi järjestyksessä luvun 2 kappaleet (ns. käynnistetyt ja käynnistettävät toimet) ja kommentit kirjattiin ylös luonnokseen vietäväksi. Lisättäväksi esitettiin kivennäismaapeltojen hiilensidontan ja varastoinnin edistämistä, turvapeltojen ja suonpohjien tarkkarajaisuuden tarkentamista joutoalueiden metsitystuen yhteyteen, jotta vältettäisiin paksuturpeisten tai muuten heikkotuottoisten ja ensisijaisesti kosteikkokohteiksi soveltuvien peltojen/suonpohjien päätyminen metsityskohteiksi. Päätettiin tarkistaa Metsähallituksen omistajapoliittisten linjausten toimeenpanon eteneminen. Lisäksi esitettiin lahoppuun lisäämisen yhteyteen puulajivalinnan merkityksen kirjaamista keinoksi vaikuttaa tavoitteen edistämiseen jo nuorissa kasvatusmetsissä, sekä uutena keinona metsien hiilinielun lisäämiseen metsänuudistamisen onnistumisen parantamista (nopeutettua metsänuudistamista). MISU:un on tarpeellista linjata suunta ja keinot, mutta toimenpiteitä tullaan

edelleen tarkentamaan vaadittavalle tarkkuustasolle suunnitelman valmistuttua ja esimerkiksi EU: metsäkatoasetuksen vaikutusten selvittyä.

Tauko klo 14.39-14.50

Jatkettiin keskustelua toimenpiteistä myös edelleen kehitettävien toimien osalta.

c. Jatkotoimenpiteet

Tarkennettiin aikataulua, raakatekstien työstämiseen annettiin aikaa 17.3. asti, jonka jälkeen sihteeristö työstää kootun luonnosversion koko työryhmälle kommentoitavaksi ja edelleen työstettäväksi viikon 12 alussa. Hiilimarkkinat, huoltovarmuus, ohjauskeinot ja odotukset ilmastovaikutuksista nostetaan selkeämmin näkyviin, kuten myös toimien epävarmuudet.

4. Muut asiat

a. Seuraava kokous

Työryhmä kokoontuu seuraavan kerran 25.3. klo 11-12.30.

b. Muut mahdolliset asiat

Muita asioita ei ollut.

5. Kokouksen lopetus

Puheenjohtaja lopetti kokouksen klo 16.10.